

اصول قانون اساسی

در تونظرات شورای نگهبان

عنوان

اصل سی و ششم

شماره مسلسل: ۱۳۹۳۰۱۴۰

تاریخ: ۱۳۹۳/۸/۲۶

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

اصول قانون اساسی در پرتو نظرات شورای نگهبان

اصل سی و ششم

تدوین:

محمد فتحی

ناظر علمی:

کاظم کوهی

شماره مسلسل: ۱۳۹۳/۱۴۰

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۸/۲۶

پژوهشکده شورای نگهبان

فهرست مطالب

اصل سی و ششم	۳
۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی	۳
۱-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه انتخاب رئیس جمهور کشور جمهوری اسلامی ایران	۳
۱-۲- نظر شورای نگهبان در خصوص طرح قانونی الحاق دادگاه‌های انقلاب به دادگستری جمهوری اسلامی ایران	۳
۱-۳- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه مجازات اسلامی	۴
۱-۴- نظر شورای نگهبان در خصوص طرح نحوه جلوگیری از آلودگی هوا ..	۴
۱-۵- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه استفاده اجباری از کمربند و کلاه ایمنی	۵
۱-۶- نظر شورای نگهبان در خصوص طرح جرایم سیاسی	۶
۱-۷- نظر شورای نگهبان در خصوص طرح ایجاد سازمان نظام پرستاری جمهوری اسلامی ایران	۶
۱-۸- نظر شورای نگهبان در خصوص طرح هیئت منصفه	۶
۱-۹- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح مواد فصل دوم قانون تعیین حدود و وظایف و اختیارات و مسئولیت‌های ریاست جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۵/۸/۲۲، تحت عنوان «مسئولیت رئیس‌جمهور در اجرای قانون اساسی»	۷
۱-۱۰- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور ...	۸

- ۱-۱۱- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور..... ۹
- ۱-۱۲- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه مجازات اسلامی ۱۰
- ۱-۱۳- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه مجازات اسلامی ۱۰
- ۱-۱۴- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه مجازات قاچاق اسلحه و مهمات و دارندگان سلاح و مهمات غیر مجاز..... ۱۰
- ۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران..... ۱۱
- ۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان..... ۱۱
- ۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی ۱۱
- ۴-۱- نظریه شورای نگهبان در خصوص استعلام دادستان کل کشور نسبت به لایحه قانونی حفظ امنیت اجتماعی..... ۱۱
- ۵- تذکرات ارشادی و قانونی شورای نگهبان..... ۱۲

اصل سی و ششم

حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد.

۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

۱-۱- نظر شماره ۲۰۹۷ مورخ ۱۳۶۰/۴/۱۵ شورای نگهبان در خصوص لایحه انتخاب رئیس جمهور کشور جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۰/۴/۱۳ کمیسیون امور داخلی مجلس شورای اسلامی:

۱-۱-۱- ماده (۶۶)^۱ که مقرر داشته مرتکبین جرایم انتخاباتی مندرج در این ماده طبق نظر حاکم شرع تعزیر می شوند، به نظر اکثریت اعضا با اصل ۳۶ قانون اساسی مغایر است.

۱-۲- نظر شماره ۲۹۴۴ مورخ ۱۳۶۰/۴/۲۰ شورای نگهبان در خصوص طرح قانونی الحاق دادگاه‌های انقلاب به دادگستری جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۰/۴/۱۷ مجلس شورای اسلامی:

۱-۲-۱- ... ذیل تبصره (۴)^۲ نیز که پس از برشمردن اعمال ضد انقلاب و آنها را

۱. ماده ۶۶- هرکس در هر دور انتخابات، برگ انتخابات ریاست جمهوری را بخرد و یا بفروشد و یا در اوراق تعرفه انتخابات تقلب و یا در امر انتخابات به نحوی از انحاء اخلاف یا تقلب و تزویر و خیانت نماید یا به تهدید یا تطمیع متوسل شود یا با شناسنامه متعلق به دیگری یا شناسنامه مجعول با علم به مجعول بودن آن برگ رأی بگیرد یا بیش از یک بار رأی بدهد، علاوه بر محرومیت از حقوق اجتماعی طبق نظر حاکم شرع تعزیر می شود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۰/۴/۱۵ کمیسیون امور داخلی مجلس به منظور رفع ایراد شورا:
ماده ۶۶- هرکس در هر دور انتخابات، برگ انتخابات ریاست جمهوری را بخرد و یا بفروشد و یا در اوراق تعرفه انتخابات تقلب و یا در امر انتخابات به نحوی از انحاء اخلاف یا تقلب و تزویر و خیانت نماید یا به تهدید یا تطمیع متوسل شود یا با شناسنامه متعلق به دیگری یا شناسنامه مجعول با علم به مجعول بودن آن برگ رأی بگیرد یا بیش از یک بار رأی بدهد، علاوه بر محرومیت از حقوق اجتماعی به حبس جنحه از شش ماه الی سه سال محکوم خواهد شد.

۲. تبصره ۴- اعمال ضد انقلابی از قبیل: تهیه و حمل و کار گذاشتن مواد منفجره، ترور و آتش زدن مزارع و محصولات و تخریب منابع اقتصادی و ایداء و ارباب مردم به منظور تأمین مقاصد سوء سیاسی و نیز رهبری تظاهرات غیر قانونی، تهیه و حمل و نگهداری سلاح برای ترور و اقدام مسلحانه بر علیه جمهوری اسلامی ایران و ایجاد شبکه‌های مفسد و محارب یا پناه دادن و انواع همکاری مؤثر با آنها در دادگاه‌های انقلاب اسلامی مورد رسیدگی قرار گرفته، حکم مقتضی طبق احکام اسلام صادر می شود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۰/۵/۱۹ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در صلاحیت دادگاه انقلاب قرار دادن، مقرر داشته «حکم مقتضی طبق احکام اسلام صادر می‌شود»، چون مجازات اعمال مزبور مشخصاً تعیین نشده و به قانون خاصی ارجاع نگردیده، با اصل ۳۶ قانون اساسی مغایرت دارد.

۱-۳- نظر شماره ۵۳۱۰ مورخ ۱۳۶۱/۶/۲۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه مجازات اسلامی مصوب ۱۳۶۱/۶/۷ کمیسیون امور قضایی مجلس شورای اسلامی:

۱-۳-۱- تبصره (۱۱) ماده (۴۰)^۱ که مقرر می‌دارد سایر ترتیبات مربوطه به فصول دهم و یازدهم طبق آیین‌نامه‌هایی که به تصویب تصویب وزیر دادگستری می‌رسد اجراء خواهد شد، با توجه به اینکه طبق اصل ۳۶ حکم به مجازات و اجرای آن تنها از طریق قانون باید باشد، به نظر اکثریت اعضای شورای نگهبان مغایر قانون اساسی شناخته شد.

۱-۴- نظر شماره ۷۲۵۴ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۱ شورای نگهبان در خصوص طرح نحوه جلوگیری از آلودگی هوا مصوب ۱۳۷۳/۹/۱۵ مجلس شورای اسلامی:

۱-۴-۱- ماده (۲۹)^۲ میزان جزای نقدی را که مطابق آیین‌نامه گذارده است، مغایر

تبصره (۴) در مصوبه اصلاحی حذف شد.

۱. ماده ۴۰- در کلیه محکومیت‌های تعزیری حاکم می‌تواند مجازات را با شرایط زیر از دو تا پنج سال معلق نماید و در سایر مجازات‌ها در مواردی که شرعاً و قانوناً تعیین شده باشد، تعلیق جایز نیست.
الف - ...

تبصره ۱۱- مقررات مربوط به تعلیق مجازات درباره کسانی که مرتکب چند جرم مهم شده و با رعایت تعدد جرم محکوم می‌شوند، قابل اجرا نیست و اگر احکام قطعی متعددی از دادگاه‌های جزایی درباره یک نفر صادر شده باشد که در بین آنها محکومیت معلق نیز وجود داشته باشد، دادستان مجری حکم موظف است فسخ حکم معلق را از دادگاه صادرکننده بخواهد و طبق قانون آیین دادرسی کیفری مجازات را اجرا نماید. سایر ترتیبات مربوط به فصول دهم و یازدهم طبق آیین‌نامه‌هایی که به تصویب وزیر دادگستری می‌رسد، اجرا خواهد شد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۱/۷/۲۱ کمیسیون امور قضایی مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

۹- تبصره (۱۱) ماده (۴۰) به صورت زیر اصلاح شد.

تبصره ۱۱- مقررات مربوط به تعلیق مجازات درباره کسانی که مرتکب چند جرم مهم شده و با رعایت تعدد جرم محکوم می‌شوند، قابل اجرا نیست و اگر احکام قطعی متعددی از دادگاه‌های جزایی درباره یک نفر صادر شده باشد که در بین آنها محکومیت معلق نیز وجود داشته باشد، دادستان مجری حکم موظف است فسخ حکم معلق را از دادگاه صادرکننده بخواهد و طبق قانون آیین دادرسی کیفری مجازات را اجرا نماید.

۲. ماده ۲۹- افرادی که با وسایل نقلیه موتور آلوده‌کننده غیرمجاز تردد می‌نمایند و همچنین کسانی که محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های موضوع ماده (۷) این قانون را رعایت ننمایند، به جزای نقدی از پنج هزار

اصل ۳۶ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۵- نظر شماره ۷۶/۲۱/۲۰۵۸ مورخ ۱۳۷۶/۹/۳۰ شورای نگهبان در خصوص لایحه استفاده اجباری از کمربند و کلاه ایمنی مصوب ۱۳۷۶/۹/۱۶ مجلس شورای اسلامی:

۱-۵-۱- نظر به اینکه تبصره (۲)^۱ تعیین میزان جریمه متخلفان را به آیین‌نامه محول کرده است و اینکه طبق اصل ۳۶ قانون حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها

ریال تا یکصد هزار ریال بنا بر تعداد سیلندر حجم موتور، میزان آلودگی و دفعات تکرار جرم مطابق آیین‌نامه‌ای که توسط سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید، محکوم خواهند شد. ضمناً از تردد وسایل نقلیه آلوده‌کننده مذکور تا رفع موجبات آلودگی جلوگیری به عمل خواهد آمد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۳/۱۱/۱۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۲۹- افرادی که با وسایل نقلیه موتوری آلوده‌کننده غیرمجاز تردد می‌نمایند و همچنین کسانی که محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های موضوع ماده (۷) این قانون را رعایت ننمایند، به حکم دادگاه صالح به جزای نقدی از پنج هزار ریال تا یکصد هزار ریال بنا بر تعداد سیلندر حجم موتور، میزان آلودگی و دفعات تکرار جرم محکوم خواهند شد. ضمناً از تردد وسایل نقلیه آلوده‌کننده مذکور تا رفع موجبات آلودگی جلوگیری به عمل خواهد آمد.

۱. ماده واحده- از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، بستن کمربند ایمنی برای رانندگان و سرنشینان ردیف اول انواع خودروهای در حال حرکت در مسیر جاده‌های بین شهری و کمربندی‌ها و بزرگراه‌های درون‌شهری و همچنین استفاده از کلاه ایمنی برای رانندگان و سرنشینان هر نوع موتور سیکلت اجباری است. دولت ملکف است کمربند و کلاه ایمنی استاندارد را به مقدار نیاز کشور تهیه و عرضه نماید.

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- توسعه محدوده ماده واحده و زمان‌بندی اجرای این قانون و میزان جریمه متخلفان بر اساس آیین‌نامه‌ای که ظرف مدت شش ماه به پیشنهاد وزارتخانه‌های کشور، دادگستری، راه و ترابری و صنایع تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، تعیین خواهد شد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۳/۱۱/۲۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، بستن کمربند ایمنی برای رانندگان و سرنشینان ردیف اول انواع خودروهای در حال حرکت در مسیر جاده‌های بین شهری و کمربندی‌ها و بزرگراه‌های درون‌شهری و همچنین استفاده از کلاه ایمنی برای رانندگان و سرنشینان هر نوع موتور سیکلت اجباری است. دولت ملکف است کمربند و کلاه ایمنی استاندارد را به مقدار نیاز کشور تهیه و عرضه نماید.

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- میزان جریمه عدم استفاده از کمربند ایمنی و کلاه ایمنی به تربیت ده هزار و پنج هزار ریال تعیین می‌گردد. توسعه محدوده ماده واحده با توجه به مقررات راهنمایی و رانندگی و شهرسازی و زمان‌بندی اجرای این قانون بر اساس آیین‌نامه‌ای که ظرف مدت شش ماه توسط وزارتخانه‌های کشور، دادگستری، راه و ترابری و صنایع تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، تعیین خواهد شد.

از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد و با توجه به اینکه مطابق اصل ۸۵ قانون اساسی قانون‌گذاری قابل تفویض به هیئت وزیران نمی‌باشد؛ فلذا این تبصره از این جهت نیز مخالف اصول ۳۶ و ۸۵ قانون اساسی شناخته گردید.

۱-۶- نظر شماره ۸۰/۲۱/۱۶۲۲ مورخ ۱۳۸۰/۴/۲ شورای نگهبان در خصوص طرح جرایم سیاسی مصوب ۱۳۸۰/۳/۸ مجلس شورای اسلامی:

۱-۶-۱- اطلاق ماده (۱۹) و تبصره (۱) آن،^۱ خلاف شرع و مغایر اصول ۳۶، ۵۷، ۶۱، ۱۵۶، ۱۵۹ و ۱۶۷ قانون اساسی تشخیص داده شد.

۱-۶-۲- اطلاق ماده (۲۰)،^۲ خلاف شرع و مغایر اصول ۳۶، ۵۷، ۶۱، ۱۵۶، ۱۵۹ و ۱۶۷ قانون اساسی تشخیص داده شد.

۱-۷- نظر شماره ۸۰/۲۱/۲۱۰۳ مورخ ۱۳۸۰/۶/۱۱ شورای نگهبان در خصوص طرح ایجاد سازمان نظام پرستاری جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۰/۵/۲۱ مجلس شورای اسلامی

۱-۷-۱- ماده (۲۶)^۳ از این جهت که مستلزم محدود کردن اختیارات قاضی و رسیدگی قضایی است، خلاف موازین شرع و مغایر بند (۱) اصل ۱۵۶ و بند (۹) اصل سوم و اصول ۳۲، ۳۴ و ۳۶ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۸- نظر شماره ۸۰/۲۱/۳۰۳۰ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۸ شورای نگهبان در خصوص طرح هیئت منصفه مصوب ۱۳۸۰/۱۰/۳ مجلس شورای اسلامی:

۱. ماده ۱۹- چنانچه نظر هیئت منصفه مبنی بر برائت متهم یا متهمان نباشد، دادگاه نیز اعتقاد بر مجرمیت داشته باشد، پس از تطبیق عمل انتسابی با قانون و تعیین مجازات و رعایت سایر جهات قانونی مبادرت به انشای رأی می‌نماید.
- تبصره ۱- در صورت استحقاق تخفیف در مجازات که هیئت منصفه درخواست نموده باشد، دادگاه جهات تخفیف را رعایت خواهد کرد.
- مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:
- ماده (۱۹) و تبصره (۱) در مصوبه اصلاحی حذف شد.
۲. ماده ۲۰- تشخیص عناصر ماهوی ارتکاب جرم و انتساب آن به متهم با هیئت منصفه و تطبیق عمل متهم با قوانین حاکم، با دادگاه است.
- مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:
- ماده (۲۰) در مصوبه اصلاحی حذف شد.
۳. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه ذیل اصل سوم، شماره ۱-۳۹-۲.

۱-۸-۱- تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۱۳)،^۱ خلاف موازین شرع و مغایر اصول سی و ششم، یکصد و پنجاه و ششم، یکصد و پنجاه و نهم و یکصد و شصت و هفتم قانون اساسی و همچنین با توجه به ایراد بند (۳)، مغایر اصول پنجاه و هفتم و شصت و یکم قانون اساسی شناخته شد.

۹-۱- نظر شماره ۸۲/۳۰/۲۹۴۴ مورخ ۱۳۸۲/۲/۱۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح مواد فصل دوم قانون تعیین حدود و وظایف و اختیارات و مسئولیت‌های ریاست جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۵/۸/۲۲، تحت عنوان «مسئولیت رئیس‌جمهور در اجرای قانون اساسی» مصوب ۱۳۸۲/۱/۱۹ مجلس شورای اسلامی:
۱-۹-۱- تبصره یک ماده دو^۲ چون مستفاد از اصول قانون اساسی این است که

۱. ماده ۱۳- بعد از اعلام ختم دادرسی، بلافاصله هیئت منصفه وارد شور می‌شود و درباره دو پرسش ذیل به طور جداگانه و با رأی مخفی تصمیم می‌گیرد که:

۱- متهم، مجرم است یا خیر؟

۲- در صورت مجرم بودن، آیا مستحق تخفیف است یا خیر؟

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- هرگاه رأی هیئت منصفه مبنی بر مجرمیت متهم باشد، تطبیق جرم انتسابی با قانون و تعیین میزان مجازات با رعایت نوع پاسخ هیئت منصفه به پرسش دوم، بر عهده رئیس دادگاه است.

تبصره ۳- اگر هیئت منصفه متهم را مجرم نداند، دادگاه باید حکم بر برائت متهم صادر کند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۳- بعد از اعلام ختم دادرسی، بلافاصله هیئت منصفه وارد شور می‌شود و درباره دو پرسش ذیل به طور جداگانه و با رأی مخفی تصمیم می‌گیرد که:

۱- متهم، مجرم است یا خیر؟

۲- در صورت مجرم بودن، آیا مستحق تخفیف است یا خیر؟

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- پس از اعلام نظر هیئت منصفه، دادگاه در خصوص مجرمیت یا برائت متهم اتخاذ تصمیم نموده و طبق قانون مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

تبصره ۳- در صورتی که تصمیم هیئت منصفه بر مجرمیت باشد، دادگاه می‌تواند پس از رسیدگی رأی برائت صادر کند.

(گفتنی است هر چند با اصلاح این مصوبه از سوی مجلس، ایراد مربوط به مغایرت این ماده با اصل ۳۶ برطرف شده است، لیکن تبصره (۳) اصلاحی مزبور از جهتی دیگر (مغایرت با شرع) با ایراد شورای نگهبان مواجه شده است.)

۲. ماده ۲- ماده (۱۴) به شرح زیر اصلاح و سه تبصره به آن الحاق می‌شود:

ماده ۱۴- ...

رسیدگی قضایی در تمام مراحل از ابتدا تا قطعیت حکم به عهده قوه قضائیه و محاکم دادگستری می‌باشد، ورود رئیس‌جمهور در پرونده‌های قضایی و احکام صادره، از این جهت مغایر اصول ۳۶، ۱۵۶، ۱۵۹ قانون اساسی شناخته شد و الزام قوه قضائیه و محاکم و قضات به رسیدگی، به صرف درخواست رئیس‌جمهور، دخالت در امر قضاء و موجب اخلال در وظایف و اختیاراتی است که به نص قانون اساسی بر عهده این قوه نهاده شده است؛ از این جهت نیز مغایر اصول ۵۷ و ۱۵۶ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۱۰- نظر شماره ۱۴۸۴۲/۳۰/۸۴ مورخ ۱۳۸۴/۱۲/۲۴ شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور مصوب ۱۳۸۴/۱۲/۲۳ مجلس شورای اسلامی:

۱-۱۰-۱- بند (ب) تبصره (۷)،^۱ به دلیل تجویز وضع محرومیت‌های مالی

تبصره ۱- رئیس‌جمهور اگر رأی قضایی را مغایر قانون اساسی تشخیص دهد، نقض رأی مذکور را از دیوان عالی کشور درخواست می‌نماید. این درخواست موجب توقف اجرا و آثار و تبعات رأی تا پایان رسیدگی می‌شود. رئیس قوه قضائیه مکلف است شعبه‌ای خاص در دیوان عالی کشور متشکل از یک رئیس و دو مستشار که دارای پایه یازده قضایی باشند را برای رسیدگی به این درخواست تشکیل دهد. اعضای این شعبه به انتخاب هیئت عمومی دیوان عالی کشور و با حکم رئیس قوه قضائیه منصوب می‌شوند. رسیدگی به درخواست رئیس‌جمهور توسط قضات شعبه مزبور انجام و نظر اکثریت ملاک عمل خواهد بود. هنگام رسیدگی هیئتی مرکب از سه حقوقدان به انتخاب مجلس شورای اسلامی و سه حقوقدان به انتخاب هیئت وزیران در جلسه حضور خواهند داشت و نظرات و توضیحات خود را به شعبه ارائه خواهند نمود. در صورت نقض رأی از سوی شعبه مزبور، پرونده جهت رسیدگی به مرجع قضایی صالح ارسال می‌شود و آن مرجع مکلف به تبعیت از نظر شعبه خاص دیوان عالی کشور خواهد بود.

(در خصوص ایراد شورای نگهبان، اصلاحی از سوی مجلس انجام نشده و لذا این لایحه، به سرانجام قانونی نرسیده است.)

۱. تبصره ۷-

الف- ...

ب- قانون ممنوعیت ورود برخی از کالاهای غیرضرور مصوب ۱۳۷۴/۶/۲۲ در مورد سیگار لازم‌الاجرا نمی‌باشد. تأمین کسری سیگار مورد نیاز در سال ۱۳۸۵ از طریق واردات مجاز می‌باشد.

وضع و تغییر تعرفه‌ها و مابه‌التفاوت سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان از ابتدای سال ۱۳۸۵ برای واردات هر کیلوگرم چای فله و سایر اقلام کشاورزی و نهاده‌ها و خوراک دام و طیور با رعایت مقررات بهداشتی و پس از انجام محاسبات لازم به منظور تشخیص سود کالای وارداتی نسبت به کالای مشابه داخلی به گونه‌ای تعیین شود که از ایجاد امتیاز برای افراد خاص اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی، دولتی یا غیردولتی جلوگیری نماید و واردات رسمی، نیاز بازار داخلی را تأمین نماید.

اجتماعی توسط آیین‌نامه اجرایی، مغایر اصول ۳۶ و ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱۱-۱- نظر شماره ۸۵/۳۰/۲۰۸۴۴ مورخ ۱۳۸۵/۱۲/۲۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور مصوب ۱۳۸۵/۱۲/۲۳ مجلس شورای اسلامی:

۱-۱۱-۱- جرائم مذکور در جزء (۲) بند (ه) تبصره (۷)،^۱ به دلیل تفویض اختیار تعیین مصادیق و مبالغ جرائم به هیئت وزیران که از امور تقنینی است، مغایر اصول ۳۶

برای حل مشکل چایکاران، دولت برگ سبز چای را به نرخ تضمینی که از طرف شورای اقتصاد تعیین می‌گردد خریداری نماید.

به منظور حمایت از تولیدات داخلی و ورود کالا از مبادی قانونی و کمک به روان‌سازی تجارت رسمی و مبارزه با قاچاق کالا و ارز، دولت مکلف است در سال ۱۳۸۵ با بهینه‌سازی و اصلاح مقررات، تمهیدات قانونی و به‌کارگیری کلیه امکانات اداری، قضایی و انتظامی کشور از ورود و خروج هرگونه کالا جز از طریق مبادی مجازی که گمرک جهت اجرای مقررات مربوط در آنها حضور دارد، توسط هر شخص حقیقی یا حقوقی (اعم از کشوری، لشکری، غیرانتفاعی، خیریه و مانند آن) ممانعت و اقدام به ورود یا خروج کالا بر خلاف ترتیب فوق از مصادیق قاچاق بوده و با متخلفین برابر موازین قانونی برخورد خواهد شد. به منظور تشدید مبارزه با قاچاق کالا و پیشگیری از دخالت عوامل دولتی و پیشینی محرومیت‌های اجتماعی و مانند آن آیین‌نامه اجرایی این جزء توسط ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. فهرست مبادی مجاز گمرک با ذکر نوع رویه‌ها و تشریفات قانونی مورد عمل در هر یک از آنها توسط گمرک اعلام می‌گردد و هرگونه تغییر در فهرست مزبور، با اعلام گمرک خواهد بود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۴/۱۲/۲۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در بند (ب) تبصره (۷)، عبارت «و پیش‌بینی محرومیت‌های اجتماعی» حذف شد.

۱- تبصره ۷-

الف- ...

ه- به منظور حمایت از تولیدات داخلی و کمک به روان‌سازی تجارت قانونی و مبارزه با قاچاق کالا و ارز دولت موظف است در قالب آیین‌نامه اجرایی این بند که بنا به پیشنهاد مشترک وزارت کشور و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید، اقدامات زیر را انجام دهد:

۱- ...

۲- تردهای دریایی را ساماندهی کرده و با تعیین مصادیق و مبالغ جرایم تخلفات تردد دریایی از ورود و خروج کالاهای قاچاق از مسیرهای دریایی جلوگیری کند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۵/۱۲/۲۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

۴- جزء (۲) بند (ه) تبصره (۷) به شرح ذیل اصلاح شد:

«تردهای دریایی را ساماندهی کرده و با اخذ جرایم در چارچوب قوانین و مقررات توسط مراجع ذی‌صلاح»

و ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۱۲- نظر شماره ۳۷۱۳۵/۳۰/۸۸ مورخ ۲۹/۱۰/۸۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه مجازات اسلامی مصوب ۱۳۸۸/۵/۲۷ کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی:

۱-۱۲- ماده (۱۲)^۱ از این حیث که مشخص نیست مراد از مرجع صالح آیا دادگاه صالح است یا اعم از آن، ابهام دارد و در صورت اعم بودن از دادگاه صالح، مغایر اصل ۳۶ قانون اساسی می‌باشد.

۱-۱۳- نظر شماره ۴۰۶۲۷/۳۰/۸۹ مورخ ۱۹/۹/۱۳۸۹ شورای نگهبان در خصوص لایحه مجازات اسلامی مصوب ۱۳۸۸/۵/۲۷ کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی:

۱-۱۳- ماده (۵۵۳)^۲، خلاف موازین شرع است (با توجه به فتاوی مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)) و نیز مغایر اصل ۳۶ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۱۴- نظر شماره ۴۲۹۵۵/۳۰/۹۰ مورخ ۲۲/۴/۱۳۹۰ شورای نگهبان در خصوص لایحه مجازات قاچاق اسلحه و مهمات و دارندگان سلاح و مهمات غیر مجاز مصوب ۱۳۹۰/۴/۵ مجلس شورای اسلامی:

۱-۱۴- ماده (۱۹)^۳ نسبت به مواردی که ملک شرعی اشخاص است

۱. ماده ۱۲- حکم به مجازات یا اقدام تأمینی و تربیتی و اجراء آنها باید از طریق مرجع صالح، به موجب قانون و با رعایت شرایط و کیفیات مقرر در آن باشد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۰/۵/۲ کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس به منظور رفع ایراد شورا: ماده (۱۲) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۲- حکم به مجازات یا اقدام تأمینی و تربیتی و اجرای آنها باید از طریق دادگاه صالح، به موجب قانون و با رعایت شرایط و کیفیات مقرر در آن باشد.

۲. ماده ۵۵۳- موارد دیه کامل در ابتدای هر سال توسط رئیس قوه قضائیه به تفصیل و بر اساس مقررات شرعی تعیین و اعلام خواهد شد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۰/۵/۲ کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس به منظور رفع ایراد شورا: ماده (۵۵۳) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۵۵۳- موارد دیه کامل همان است که در مقررات شرع تعیین شده است و میزان آن در ابتداء هر سال توسط رئیس قوه قضائیه به تفصیل بر اساس نظر مقام رهبری تعیین و اعلام می‌شود.

۳. ماده ۱۹- کلیه سلاح‌ها، مهمات، اقام و مواد تحت کنترل کشف شده موضوع این قانون، به نفع دولت (وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح) ضبط می‌شود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۰/۶/۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده (۱۹) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ماده ۱۹- کلیه سلاح‌ها، مهمات، اقام و مواد تحت کنترل کشف شده موضوع این قانون به موجب حکم

بدون حکم قضایی، مغایر اصل ۳۶ قانون اساسی شناخته شد.

۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اسانامه‌های مصوب هیئت وزیران

۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان

۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی

۴-۱- نظریه شماره ۸۳۷ مورخ ۱۳۷۴/۴/۲۰ شورای نگهبان در خصوص استعلام دادستان کل کشور نسبت به لایحه قانونی حفظ امنیت اجتماعی:

شماره: ۱۶۰/۷۳/۲۰۶۷۹/۶۱

تاریخ: ۱۳۷۴/۵/۲۲

حضرت آیت‌الله جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

به استحضار می‌رساند به موجب لایحه قانونی حفظ امنیت اجتماعی مصوب ۲۲ اسفند ۱۳۳۶ که بعداً اصلاحات در آن انجام شده، کمیسیونی به نام امنیت اجتماعی مرکب از فرماندار، رئیس دادگاه شهرستان (در صورت نبودن رئیس دادگاه شهرستان، رئیس دادگاه بخش)، دادستان، رئیس شهربانی، رئیس ژاندارمری و در اصلاحات بعدی نماینده نخست وزیری (رئیس ساواک)، به ریاست فرماندار پیشین که براساس اختیارات تفویضی در ماده (۳) همان قانون مجاز به اصدار حکم اقامت اجباری در محلی معین یا ممنوعیت از اقامت در محل‌هایی مشخص برای متخلفین بوده است.

پس از انقلاب اسلامی در خصوص اعتبار قانونی و قابلیت تشکیل و قدرت اجرایی کمیسیون فوق از ناحیه مراجع مختلف نظرهایی متفاوتی اعلام شده است.

اداره حقوقی دادگستری و کمیسیون حقوقی دادستانی کل، مستنداً بر اصول ۳۶ و ۳۷ قانون اساسی که مقرر می‌دارد: حکم به مجازات و اجرای آن تنها باید از طریق دادگاه صالح

باشد و مقررات مربوط به تشکیل کمیسیون امنیت اجتماعی که مغایر با این اصول است ملغی و فاقد اعتبار می‌باشد. از طرفی معاونت سابق اجرایی قوه قضائیه در پاسخ استعلام برخی مراجع قضایی اعلام داشته «چون مقررات جدیدی که متضمن نسخ صریح یا ضمنی کلیه موارد قانونی حفظ امنیت اجتماعی باشد به نظر نمی‌رسد و از آنجا که در زمینه مغایرت قانون مذکور با موازین شرعی یا قانون اساسی از ناحیه شورای محترم نگهبان اظهارنظری نشده است، لذا عمل به آن مادام که نسخ و اصلاح نشده باشد، بلااشکال است.» در نتیجه این ناهماهنگی بعضاً فرمانداری‌ها اقدام به تشکیل کمیسیون نموده و با دعوت از رئیس دادگستری و فرمانده نیروی انتظامی و به جای نماینده نخست وزیری، مسئول اداره اطلاعات، در مورد افراد متخلف آرای تبعید و مشابه آن صادر نموده‌اند. بنا به مراتب فوق اقتضا دارد موضوع در آن شورای محترم مورد بحث و بررسی قرار گرفته و نسبت به مطابقت یا عدم مطابقت قانون مرقوم با موازین شرعی و قانون اساسی اعلام نظر شود.

با تشکر

مرتضی مقتدائی

دادستان کل کشور

شماره: ۸۳۷

تاریخ: ۱۳۷۴/۶/۲۰

دفتر دادستان محترم کل کشور

با سلام و احترام

نامه شماره ۱۶۰/۷۳/۲۰۶۷۹/۶۱ مورخ ۷۴/۵/۲۲ در جلسه مورخ ۱۳۷۴/۶/۲۹

شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

«موضوع با اصلاح قانون از جانب مجلس شورای اسلامی، قابل طرح در شورای

نگهبان خواهد بود.»

مدیر کل نهاد شورای نگهبان

حسن گنجی

۵- تذکرات ارشادی و قانونی شورای نگهبان

امام خمینی (ره):

وازشورای محترم نگهبان می خواهم و توصیه می کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود
را ایا فو تحت تاثیر بیج قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون بیج ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد
قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir